

สาธารณรัฐคีร์กีซสถาน (Kyrgyzstan Republic)

ข้อมูลทั่วไป

พิกัดทางภูมิศาสตร์ 41 00เหนือ, 75 00 ตะวันออก

แผนผังที่มองจากด้านบน จุดต่ำสุด ที่ Kara-Daryya 132 เมตร

จุดสูงสุด ที่ Jengish Chokusu 7,439 เมตร

ที่ตั้ง อยู่ในเอเชียกลาง ทางทิศตะวันตกของจีนและทิศใต้ของคาซัคสถาน (ระหว่างเทือกเขาเทียนชานและพามีร์)

พื้นที่ 198,500 ตารางกิโลเมตร เป็นพื้นที่เพาะปลูกร้อยละ 7

พื้นดิน 191,300 ตารางกิโลเมตร

พื้นน้ำ 7,200 ตารางกิโลเมตร

พื้นที่เปรียบเทียบกับ เล็กกว่าเซาท์ดาโกตา เล็กน้อย

อาณาเขต ติดต่อทางพื้นดิน : ทั้งหมด 3,878 กม. พื้นที่ติดต่อประเทศ : จีน 858 กม. คาซัคสถาน 1,051 กม. ทาจิกิสถาน 870 กม. อุซเบกิสถาน 1,099 กม. ชายฝั่งยาว : 0 กม. ไม่มีพื้นที่แนวชายฝั่ง เนื่องจากเป็นพื้นที่ปิด

อากาศ ภูเขาสูงแบบภาคพื้นทวีป

เขตเวลา เร็วกว่ามาตรฐาน GMT 5 ชั่วโมง

เมืองหลวง บิชเคก (Bishkek) (ประชากร 6.2 แสนคน)

ทรัพยากรธรรมชาติ มีทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญ คือ สารประกอบไฮโดรคาร์บอนที่มีจำนวนมาก พลังงานน้ำที่อุดมสมบูรณ์ ทองคำ และ โลหะหายากจำนวนมาก มีถ่านหิน น้ำมันและก๊าซธรรมชาติ นอกนั้นยังพบ แร่ปรอท ตะกั่ว สังกะสี บิสมัท Nepheline และมีป่าไม้อ่อนธรรมชาติที่ใหญ่ที่สุดในโลก(CIA, 2541)

พื้นที่ดินสำหรับใช้ประโยชน์

พื้นที่เหมาะแก่การเพาะปลูก 6.55 %

พื้นที่เก็บเกี่ยว 0.28 %

พื้นที่อื่นๆ 93.17%

เขตชลประทาน 10,720 ตารางกิโลเมตร

การติดต่อสื่อสาร

โทรศัพท์

พื้นฐาน (main line in use): 438,200 ราย (2548)

เคลื่อนที่ (mobile cellular) : 541,700 ราย (2548) สถานีวิทยุ AM 12 ช่อง , FM 14 ช่อง

สถานีโทรทัศน์ 12

ผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต 18,928 ราย (2549)

ผู้ใช้อินเทอร์เน็ต 280,000 ราย (2549)

การขนส่งคมนาคม

ท่าอากาศยาน จำนวน 37 แห่ง

ท่าอากาศยานที่มี paved runways จำนวน 18 แห่ง

ความยาว runway เกิน 3,047 ม. จำนวน 1 แห่ง ความยาว runway 2,438 ม.ถึง 3,047ม. จำนวน 3

แห่ง ความยาว runway 1,524 ม.ถึง 2,437ม. จำนวน 11 แห่ง ความยาว runway ต่ำกว่า 914 ม .

จำนวน 3 แห่ง

ระบบท่อขนส่ง (Pipelines) : ก๊าซ 367 กม น้ำมัน 13 กม.

ทางรถไฟ (Railways) : 470 กม. ขนาดใหญ่ (broad gauge) : 470 กม. ถนน(Roadways) : 18,500 กม

(2547) ถนนที่ลาดยาง (Paved) : 16,854 กม เส้นทางน้ำ 600 กม. ท่าเรือ Balychy

สภาพแวดล้อมทางการเมือง

การเมืองการปกครอง

วันชาติ 2 ธันวาคม วันประกาศเอกราช

วันเป็นอิสระภาพ 31 สิงหาคม 2534 ระบบการเมือง ประชาธิปไตยเป็นประมุขและทำหน้าที่ในการ

บริหารประเทศ

ประมุข ประธานาธิบดี Kurmanbek BAKIYEV (14 สิงหาคม 2548)

นายกรัฐมนตรี นาย Igor Chudinov (24 ธันวาคม 2550)

ระบบรัฐสภา มี 2 สภา ที่มาจากการเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตย ซึ่งคิริกีซสถาน เป็นประเทศ

แรกในเอเชียกลางที่จัดให้มีการเลือกตั้งรัฐสภาตาม

โครงสร้างใหม่ที่ใกล้เคียงกับแบบตะวันตก มีการเลือกตั้งสมาชิกรัฐสภา ทุก 4 ปี มี 105 ที่นั่ง โดยแบ่งเป็นสมาชิกภานิติบัญญัติ (สภาสูง) 35 ที่นั่ง สมาชิกสภาประชาชน (สภาล่าง) 70 ที่นั่ง พรรคการเมืองที่สำคัญ Agrarian Party, Asaba, Ata-Meken, Communist Party, Democratic Movement, Erkin Kyrgyzstan, Republican People's Party, Social Democratic Party, Unity of Kyrgyzstan

การเมืองการปกครอง

สถานการณ์การเมืองปัจจุบัน

นับแต่สาธารณรัฐคีร์กีซสถานได้แยกตัวเป็นเอกราชจากสหภาพโซเวียตเมื่อวันที่ 31 สิงหาคม 2534 มีการจัดการปกครองในระบอบประชาธิปไตยโดยมีประธานาธิบดีเป็นประมุข โดยนาย Askar Akayev ผู้ดำรงตำแหน่งประธานาธิบดีสาธารณรัฐคีร์กีซสถาน ภายใต้การปกครองของสหภาพโซเวียตตั้งแต่ปี 2533 ได้รับการลงประชามติในการเลือกตั้งทั่วไปเมื่อวันที่ 13 ตุลาคม 2534 ให้ดำรงตำแหน่งประธานาธิบดีคนแรกของสาธารณรัฐคีร์กีซสถาน และ ต่อมาในการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 24 ธันวาคม 2538 นาย Akayev ได้รับการเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งเป็นสมัยที่สองในปี 2543 วาระการดำรงตำแหน่งสมัยที่สองของนาย Akayev ได้สิ้นสุดลง รัฐบาลได้จัดให้มีการเลือกตั้งประธานาธิบดี และนาย Akayev ได้ลงสมัครรับเลือกตั้ง เป็นสมัยที่สามท่ามกลางการประท้วงของฝ่ายค้านเกี่ยวกับสิทธิในการลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมัยที่สาม แต่ศาลรัฐธรรมนูญได้ตัดสินว่ารัฐธรรมนูญซึ่งจำกัดการดำรงตำแหน่งประธานาธิบดีไว้เพียงสองสมัยเพียงจะมีผลบังคับใช้ในปี 2536 ในขณะที่นาย Akayev เข้ารับตำแหน่งสมัยแรกในปี 2534 ผลการเลือกตั้งทั่วไปเมื่อวันที่ 29 ตุลาคม 2543 ปรากฏว่าประธานาธิบดี Askar Akayev ได้รับการเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งประธานาธิบดี สมัยที่สามด้วยคะแนนเสียงร้อยละ 74.3 ปัจจุบัน ตำแหน่งประธานาธิบดีของนาย Akayev จึงมีเสถียรภาพทั้งทางด้านการเมือง การบริหาร รวมทั้งอิทธิพลเหนือสื่อวิทยุและโทรทัศน์ที่เพิ่มมากขึ้น ในขณะที่อำนาจของรัฐสภาถูกจำกัดลดน้อยลง นอกจากนี้ ประธานาธิบดี Akayev ยังต้องการที่จะแบ่งแยกอำนาจประธานาธิบดี รัฐสภา และ ตุลาการ ให้ออกจากกันโดยเด็ดขาด และต้องการให้ประธานาธิบดี มีอำนาจเพิ่มขึ้น ซึ่งในการลงประชามติเกี่ยวกับเรื่องนี้เมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2539 ประธานาธิบดี Akayev ก็ได้รับชัยชนะแบบไม่โพร่งใส ดังนั้นปัญหาความขัดแย้งระหว่างประธานาธิบดี Akayev กับฝ่ายค้าน ในรัฐสภาซึ่งดำเนินมานับตั้งแต่ 'คีร์กีซสถานขอแยกตัวออกจากสหภาพโซเวียตก็ยังคงดำเนินอยู่ต่อไป เนื่องจากรัฐสภา ไม่พอใจนโยบายปฏิรูปประเทศของประธานาธิบดีและ ปัญหาการทุจริตในวงราชการที่รัฐบาล ยังไม่สามารถแก้ไขได้ ยิ่งไปกว่านั้นความเป็นปฏิปักษ์กันระหว่างท้องถิ่นภาคเหนือกับภาคใต้ อันเนื่องมาจากกระจายอำนาจบริหารท้องถิ่นภาคเหนือ และ ภาคใต้ให้แก่ผู้ว่าการส่วนท้องถิ่นอย่างไม่เท่าเทียมกัน อาจกลายเป็นปัญหา

ที่มา สันคลอนความมั่นคงของรัฐบาลได้ในที่สุด ประธานาธิบดี Akayev มีภาพลักษณ์ที่เป็นผู้นำที่นิยมระบอบประชาธิปไตย โดยยินดีร่วมมือ กับองค์การระหว่างประเทศ เพื่อการปฏิรูปเศรษฐกิจ คีร์กีซสถาน ไปสู่ระบบตลาดเสรี และ มีความมุ่งมั่นในการพัฒนาประเทศ ดังจะเห็นได้จากสุนทรพจน์ ระหว่างการเดินทางเยือนกรุงวอชิงตัน ดีซี ประเทศสหรัฐอเมริกา ที่มีเนื้อหาว่า สาธารณรัฐคีร์กีซสถาน คงต้องใช้เวลามากกว่าสองทศวรรษ ในการพัฒนาประเทศไปสู่สังคมประชาธิปไตย แต่ ในความเป็นจริงสาธารณรัฐคีร์กีซสถาน ยังคงมีศูนย์รวมอำนาจอยู่ที่ประธานาธิบดี ละเลยสิทธิทางการเมืองของฝ่ายค้าน และ ผู้นำยังมีความเป็นเผด็จการอยู่ อย่างไรก็ตาม แม้ว่าประธานาธิบดีจะยังคุมอำนาจบริหารไว้ทั้งหมด และ ยังไม่สามารถปฏิรูปประเทศให้เป็นตามระบอบประชาธิปไตยอย่างสมบูรณ์ตามที่เคยสัญญาไว้ แต่สาธารณรัฐคีร์กีซสถาน ก็ยังมีพัฒนาการในการปฏิรูปประเทศ ให้เป็นประชาธิปไตยมากกว่าอุซเบกิสถาน และ เติร์กเมนิสถาน ผู้นำประเทศยังมีความเป็นเผด็จการอยู่มาก และ ยังสามารถรักษาความสงบในสังคมได้มากกว่า ทาจิกิสถานที่มีสงครามกลางเมืองอยู่เนื่องๆ ขณะเดียวกัน กระแสต่อต้านชาวรัสเซีย ในประเทศยังคงดำเนินต่อไป แม้ว่ารัฐบาลคีร์กีซสถานจะมีได้เห็นชอบกับการต่อต้านชนกลุ่มน้อยรัสเซีย ของชาวคีร์กีซก็ตาม โดยที่ประชากรคีร์กีซสถาน ประกอบด้วยชนกลุ่มน้อยรัสเซียจำนวนถึงร้อยละ 21 ซึ่งมีบทบาท และ อิทธิพลอย่างสูงในด้านเศรษฐกิจประธานาธิบดี Akayev จึงจำเป็นต้องดำเนินมาตรการต่าง ๆ เพื่อจูงใจให้ชาวรัสเซียอยู่ในประเทศต่อไป เช่น การประกาศให้รัสเซียเป็นภาษาราชการในบางพื้นที่ ที่คนส่วนใหญ่พูดภาษาดังกล่าว การให้ชาวรัสเซียได้มีส่วนร่วม ในการปกครองทั้งในระดับส่วนกลาง และ ส่วนท้องถิ่นอย่างเหมาะสมเป็นต้น อย่างไรก็ตาม ในวันที่ 24 มิถุนายน 2540 รัฐสภาคีร์กีซสถาน ได้ออกเสียงคว่ำบาตรข้อเสนอ ที่จะให้ใช้ภาษารัสเซียเป็นภาษาราชการ ซึ่งสร้างความกดดันให้แก่ประธานาธิบดีเป็นอย่างมาก อนึ่ง สาธารณรัฐคีร์กีซสถานเริ่ม ใช้ภาษาคีร์กีซเป็นภาษาราชการตั้งแต่ปี 2532 และ แม้ว่าจะยินยอมให้มีการใช้ภาษารัสเซียเป็นภาษาราชการในบางพื้นที่ แต่ก็ยังถือว่าภาษาคีร์กีซเป็นภาษาหลัก

สภาพแวดล้อมทางสังคม

ประชากร ประมาณ 5.4 ล้านคน (2552 ตัวเลขโดยประมาณ) ประกอบด้วย

ชาวคีร์กีซ ร้อยละ 64.9 - ชาวยูเครน ร้อยละ 1

ชาวรัสเซีย ร้อยละ 12.5 - ชาวดูแกน ร้อยละ 1.1

ชาวอุซเบก ร้อยละ 13.8 - อื่น ๆ ร้อยละ 6.7

อัตราการขยายตัวของประชากร ร้อยละ 2.61

ภาษาราชการ คีร์กีซและรัสเซียเป็นภาษาราชการ (ในเดือนมีนาคม 2539 รัฐสภาคีร์กีซสถานได้ให้ความเห็นชอบ ให้มีการแก้ไขรัฐธรรมนูญให้ภาษารัสเซียเป็นภาษาราชการควบคู่กับภาษาคีร์กีซ ในพื้นที่ที่มีประชากรส่วนใหญ่ใช้ภาษารัสเซีย)

ศาสนา อิสลามนิกายสุหนี่ ร้อยละ 75 รัสเซียน ออร์โธดอกซ์ ร้อยละ 20 อื่น ๆ ร้อยละ 5

โครงสร้างอายุประชากร

0 -14 ปี 29.7 % (ชาย 822,128/ หญิง 789,426)

15-64 ปี 64.5 % (ชาย 1,717,497 / หญิง 1,787,551)

65 ปีขึ้นไป 5.8 % (ชาย 123,045 / หญิง 192,101) (2552 ตัวเลขโดยประมาณ)

อายุวัยกลางคนเฉลี่ย รวม 24.4 ปี

ชาย 23.6 ปี

หญิง 25.3 ปี (2551 ตัวเลขโดยประมาณ)

อัตราการเจริญพันธุ์ 1.39 %

อัตราการเกิด 23.44/ ประชากร 1,000 คน (2552 ตัวเลขโดยประมาณ)

อัตราการตาย 6.91/ ประชากร 1,000 คน (2552 ตัวเลขโดยประมาณ)

การย้ายถิ่นฐานสุทธิ -2.57/ ประชากร 1,000 คน (2552 ตัวเลขโดยประมาณ)

อัตราส่วนเพศชาย/หญิง ประชากร ชาย 1.05/ หญิง (2552)

อัตราการเสียชีวิตของเด็กแรกเกิด 33.38/ 1,000 (2550 ตัวเลขโดยประมาณ)

อายุยืนยาวเฉลี่ย 68.81 ปี ผู้ชาย 64.8 ปี หญิง 73.02 ปี

สถานการณ์โรคเอดส์(HIV / AIDS) อัตราการแพร่เชื้อในผู้ใหญ่ 0.1%

ผู้ติดเชื้อที่ยังมีชีวิต 3,900 คน ผู้เสียชีวิต น้อยกว่า 200 คน

อัตราการอ่านออกเขียนได้ รวม 98.7 %

ชาย 99.3 %

หญิง 98.1 %

สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ

ผลผลิตมวลรวมภายในประเทศ GDP (official exchange rate) 5.049 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ (2551
ตัวเลขโดยประมาณ)

รายได้ประชาชาติต่อหัว GDP-per capita (PPP) 2,200 ดอลลาร์สหรัฐ (2551 ตัวเลข
โดยประมาณ)

อัตราการเจริญเติบโต ร้อยละ 7.6 (2551 ตัวเลขโดยประมาณ)

อัตราเงินเฟ้อ ร้อยละ 6.4 (2549 ตัวเลขโดยประมาณ)

GDP แบ่งตามโครงสร้างการผลิต

ภาคเกษตรกรรม 29.8 %

ภาคอุตสาหกรรม 19.7 %

ภาคการบริการ 50.6 % (2551ตัวเลข โดยประมาณ)

จำนวนแรงงาน 2.3 ล้าน(2550)

แรงงานจำแนกตามอาชีพ

ภาคเกษตรกรรม 48 %

ภาคอุตสาหกรรม 12.5%

ภาคการบริการ 39.5 %(2548)

อัตราการว่างงาน 18 % รวมแรงงานที่ทำงานต่ำกว่าความสามารถ

ความเป็นอยู่ประชากรที่อยู่ใต้เส้นความยากจน(poverty line) 40 %

รายได้ครัวเรือน แบ่งเป็นเปอร์เซ็นต์ ต่ำสุด 10% : 3.9 %

สูงสุด 10% : 23.3 %

การกระจายรายได้ในครอบครัว 29 (2543)

การลงทุน(gross fixed) 23.2 % ของ GDP ฐานการคลัง

งบประมาณของรัฐบาลด้านรายได้ 1.274 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ

งบประมาณของรัฐบาลด้านรายจ่าย 1.231 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ (2551 ตัวเลขโดยประมาณ)

ปีงบประมาณ (Fiscal year) : ปีปฏิทิน

เศรษฐกิจการค้า

สภาพแวดล้อมทางการค้า

สกุลเงิน ซอม (Som) (เริ่มใช้เมื่อวันที่ 10 พฤษภาคม 2536) อัตราแลกเปลี่ยน : 40.149 ซอม (Som)/

ดอลลาร์สหรัฐ 1 ดอลลาร์ (2549)41.01 ซอม (Som) / ดอลลาร์สหรัฐ 1 ดอลลาร์ (2548) 42.56 ซอม

(Som) / ดอลลาร์สหรัฐ 1 ดอลลาร์ (2547) 36.18ซอม (Som) / ดอลลาร์สหรัฐ 1 ดอลลาร์ (2551)

ดุลบัญชีเดินสะพัด -287.3 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ (2549 ตัวเลขโดยประมาณ)

การนำเข้า

มูลค่าการนำเข้า = 3.754 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ (2551 ตัวเลขโดยประมาณ)

ตลาดนำเข้าสำคัญ รัสเซีย คาซัคสถาน จีน ตุรกี

สินค้าเข้าสำคัญ น้ำมันและก๊าซธรรมชาติ ผลิตภัณฑ์จากป่าไม้ สินค้าเกษตร แปรรูป อาหาร สินค้า
หัตถกรรม เมล็ดพืช ไม้

การส่งออก

มูลค่าการส่งออก = 1.847 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (2551 ตัวเลขโดยประมาณ)

ตลาดส่งออกสำคัญ สาธารณรัฐอาหรับเอมิเรต รัสเซีย จีน คาซัคสถาน สวิสเซอร์แลนด์ สินค้าออก

สำคัญ แร่ โลหะ เครื่องจักรกล อุปกรณ์เกี่ยวกับการขนส่ง เคมีภัณฑ์ ยาสูบ ขนสัตว์ ฝ้าย เนื้อสัตว์

สถานะทางเศรษฐกิจปัจจุบัน

โครงสร้างทางเศรษฐกิจ

เนื่องจากโครงสร้างทางเศรษฐกิจ ของสาธารณรัฐคีร์กีซสถานนั้นส่วนใหญ่เป็นสังคมเกษตรกรรม และประชากรส่วนใหญ่ยากจนโดยกว่าร้อยละ 50 มีความเป็นอยู่ต่ำกว่าระดับยากจน (below poverty line) จึงต้องมีการปฏิรูปประเทศอย่างเป็นขั้นตอน ในปี 2540 เศรษฐกิจของสาธารณรัฐคีร์กีซสถานเริ่มฟื้นตัวขึ้น โดยมีมูลค่าการเจริญเติบโตที่แท้จริงของ GDP ร้อยละ 5.6 ทั้งนี้ เนื่องจากได้รับเงินลงทุนจากต่างชาติในภาคธุรกิจเหมืองแร่ และ รัฐบาลก็ดำเนินนโยบายเศรษฐกิจมหภาคอย่างเคร่งครัด สำหรับแนวโน้มนปี 2541 เศรษฐกิจคีร์กีซสถานจะมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากสถานการณ์การเมืองภายในยังอยู่ในภาวะสงบ และ บรรยากาศภายนอกประเทศก็เอื้อต่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจ อย่างไรก็ตาม นโยบายทางเศรษฐกิจภายในประเทศ ของสาธารณรัฐคีร์กีซสถานนั้น ต้องคำนึงถึงรากฐานความไม่เท่าเทียมกันทางสังคมและทางเชื้อชาติ และ ต้องพยายามยกระดับมาตรฐานการครองชีพให้สูงขึ้น เพื่อบรรเทาความรุนแรง ที่เกิดจากความขัดแย้งจากความไม่เท่าเทียมกันในสังคม ปัจจุบัน สาธารณรัฐคีร์กีซสถานสนใจการพัฒนาด้านการค้า การธนาคาร ระบบตลาดหุ้น และการให้เอกชนเข้ามามีบทบาททางเศรษฐกิจให้มากที่สุด ซึ่งนโยบายการแปรรูปรัฐวิสาหกิจของสาธารณรัฐคีร์กีซสถาน ที่ดำเนินมาตั้งแต่ได้รับเอกราช ก็ประสบผลสำเร็จเป็นอย่างดี โดยร้อยละ 70 ของกิจการของรัฐได้แปรรูปเป็นของเอกชนแล้ว โดยเฉพาะธุรกิจขนาดเล็กที่มีคนงานน้อยกว่า 100 คน และธุรกิจด้านการบริการ ซึ่งร้อยละ 100 ได้แปรรูปเป็นของเอกชนแล้ว อย่างไรก็ตามในกิจการบางอย่าง อาทิ กิจการเหมืองแร่และการผลิตพลังงานไฟฟ้า รัฐวิสาหกิจยังคงมีบทบาทมาก โดยกิจการด้านอุตสาหกรรมถึงร้อยละ 90 ยังเป็นของรัฐ และการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมไปยังประเทศตะวันตกมีเพียงเล็กน้อย ในปี 2539 ผลผลิตจากภาคอุตสาหกรรมคิดเป็นเพียงร้อยละ 12 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมทั้งประเทศ ในขณะที่ในด้านการค้าและเกษตรกรรมจะมีผลผลิตมากกว่า นอกจากนี้ รัฐบาลยังดำเนินนโยบายรัดเข็มขัดทางการเงินการคลัง ทำให้ภาวะเงินเฟ้อซึ่งมีสูงถึงร้อยละ 1,391 ในปี 2536 ลดลงเหลือเพียงร้อยละ 42.6 ในปี 2538 และร้อยละ 30.3 ในปี 2539 ซึ่งนับว่า สาธารณรัฐคีร์กีซสถานเป็นประเทศ ที่มีอัตราเงินเฟ้อต่ำสุดในบรรดาประเทศที่เกิดจากอดีตสหภาพโซเวียตรวมทั้งรัสเซียด้วย อย่างไรก็ตาม การปฏิรูปเศรษฐกิจของประเทศยังคงดำเนินไปอย่างเชื่องช้า แม้ว่าจะได้รับเงินช่วยเหลือจากต่างชาติมากมาย เช่น รัฐบาลญี่ปุ่นเคยให้เงินช่วยเหลือจำนวน 160 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพื่อช่วยพยุงสถานะของเงินสกุลแห่งชาติคีร์กีซ และสร้างเสถียรภาพให้กับระบบเศรษฐกิจมหภาคของประเทศ และล่าสุดรัฐบาลญี่ปุ่นได้ตกลงที่จะให้เงินช่วยเหลือจำนวน 55 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในโครงการระยะเวลา 5 ปี เพื่อปรับปรุงสนามบินแห่งชาติกรุงบิชเคก ซึ่งเมื่อสิ้นสุดโครงการแล้ว สาธารณรัฐคีร์กีซสถานจะมีสนามบินที่ทันสมัยที่สุดในเอเชียกลาง และ อยู่ในระดับมาตรฐานสากล ที่จะช่วยเชื่อมสาธารณรัฐคีร์กีซสถานกับประเทศในเครือรัฐเอกราช และเชื่อมเที่ยวบินจากยุโรปไป

ยังเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และ ตะวันออกไกลอีกด้วยธนาคารยุโรปเพื่อการบูรณะและพัฒนา (EBRD) ยังคงมีบทบาทสำคัญ ในการให้สินเชื่อแก่รัฐบาลคิริกีซสถานเพื่อใช้ในการฟื้นฟูและปรับเปลี่ยนเศรษฐกิจไปสู่ระบบการตลาด โดยเฉพาะสาธารณรัฐเยอรมนีที่ได้ให้เงินกู้ดอกเบี้ยต่ำจำนวน 18.5 ล้านมาร์คผ่าน EBRD เพื่อใช้ในการสนับสนุนสกุลเงินซอมของสาธารณรัฐคิริกีซสถาน

นอกจากนี้ สาธารณรัฐคิริกีซสถานยังได้รับความช่วยเหลือจาก IMF and World Bank ตั้งแต่ปี 2537 ในการสร้างเสถียรภาพ ให้กับระบบเศรษฐกิจมหภาคของประเทศ โดยมีภารกิจตั้งเป้าหมายด้านงบประมาณและเงินเฟ้อไว้อย่างชัดเจน ยิ่งกว่านั้น IMF และ World Bank ยังเรียกร้องให้รัฐบาลคิริกีซสถาน ปลดอกระบบราคาสินค้าให้เป็นไปอย่างเสรีและ เลิกให้การอุดหนุนสินค้า และในปี 2541 กองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) ตัดสินใจที่จะให้ความช่วยเหลืออย่างต่อเนื่องต่อไป กับคิริกีซสถาน เนื่องจากพบว่ามีความก้าวหน้าในการปฏิรูป ระบบการเงิน และ การโอนกิจการของรัฐให้เป็นของภาคเอกชน สำหรับความช่วยเหลือจากกลุ่มสหภาพยุโรปและสหรัฐอเมริกา นั้น จะให้ในรูปแบบความช่วยเหลือทางเทคนิคมากกว่า

นโยบายต่างประเทศ

คิริกีซสถาน มีนโยบายต่างประเทศ ที่มุ่งพัฒนาความร่วมมือ กับประเทศต่างๆ และ มุ่งหาตลาดการค้าใหม่ในต่างประเทศ โดยความร่วมมือนั้น ตั้งอยู่บนพื้นฐานของการมีผลประโยชน์ร่วมกัน และความไว้วางใจกัน อย่างไรก็ตาม ในทางปฏิบัติ นโยบายดังกล่าวกระทำได้ค่อนข้างลำบาก เนื่องจากคิริกีซสถานตั้งอยู่ระหว่างสองประเทศใหญ่ คือ จีนกับรัสเซีย นอกจากนั้น ปัจจุบันอเมริกากับญี่ปุ่นพยายามเข้ามาหาผลประโยชน์ โดยการขยายเขตอิทธิพลในบริเวณเอเชียกลางมากขึ้น อย่างไรก็ตาม นโยบายต่างประเทศหลักของคิริกีซ ได้หันมาเน้นความสำคัญกับประเทศในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และ เอเชียตะวันออกเป็นอันดับแรก โดยคิริกีซสถานได้พัฒนาความสัมพันธ์ที่ดีกับญี่ปุ่น ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย เกาหลีใต้และไทย และ มีการพัฒนาความเข้าใจที่ดีต่อกันกับญี่ปุ่น อินโดนีเซีย มาเลเซียและเกาหลีใต้

ความสัมพันธ์กับต่างประเทศ

ความสัมพันธ์กับรัสเซีย

เนื่องจากคิริกีซสถานยังต้องพึ่งพาทางเศรษฐกิจ และการค้ากับรัสเซียอยู่มาก ประธานาธิบดี Akayev จึงต้องพยายามถ่วงดุลผลประโยชน์ของกลุ่มชาตินิยมคิริกีซกับชนชาติรัสเซีย โดยพยายามตัดทอนมรดกทางวัฒนธรรมที่ได้รับสมัยอยู่ภายใต้การปกครองของรัสเซีย อย่างไรก็ตาม ประธานาธิบดีก็มักจะปกป้องผลประโยชน์ของชนชาติรัสเซียอยู่เสมอ อย่างไรก็ตามเมื่อเดือนมกราคม 2541 ประธานาธิบดี Karimov ได้ออกแถลงการณ์ร่วมกับประธานาธิบดีของกลุ่มประเทศ

เอเชียกลางอีก 4 ประเทศ ประกาศเจตนารมณ์ที่จะให้ลดการพึ่งพิงรัสเซีย โดยหันมาร่วมมือกันในภูมิภาคเอเชียกลางให้มากขึ้นทั้งด้านเศรษฐกิจและการเมือง ในขณะที่เดียวกันสาธารณรัฐคีร์กีซสถานก็พยายามกระชับความสัมพันธ์ด้านการทหารกับรัสเซีย โดยได้มีการลงนามความตกลงระหว่างกันไปแล้ว 3 ฉบับ เพื่อกำหนดสถานะ ของทหารคีร์กีซสถาน และ ทหารรัสเซียที่ร่วมอยู่ในกองทัพของแต่ละฝ่าย รวมทั้งเปิดโอกาสให้รัสเซียสามารถทำสัญญา เพื่อค้ำประกันกำลังของตนในคีร์กีซสถานต่อไป และอาศัยสาธารณรัฐคีร์กีซสถานเป็นกำบังป้องกันภัยจากจีน การกระชับความสัมพันธ์ด้านการทหาร กับรัสเซีย สะท้อนให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงนโยบาย ด้านความมั่นคงของประธานาธิบดี Akayev มาสนับสนุนการเพิ่มขีดความสามารถทางทหารของประเทศ ซึ่งนอกจากเหตุผลด้านการเมืองภายในแล้ว ประธานาธิบดี Akayev ยังต้องการดึงรัสเซียมาคานอำนาจกับประเทศเพื่อนบ้านคือ จีนและอุซเบกิสถานด้วย ทั้งนี้ สาธารณรัฐคีร์กีซสถานได้ลงนามในแผนการ Partnership for Peace ของ NATO เมื่อเดือนมิถุนายน 2537 ภายหลังจากที่รัสเซียได้ตกลงที่จะเข้าร่วมแผนการดังกล่าว ล่าสุดสาธารณรัฐคีร์กีซได้ลงนามในสนธิสัญญา เพื่อการรวมตัวกันทางเศรษฐกิจและตั้งคมกับรัสเซีย เบลารุส และ คาซัคสถาน เมื่อวันที่ 29 มีนาคม 2539 เพื่อยกระดับความร่วมมือในกรอบ CIS ให้เพิ่มขึ้นอีกระดับ เนื่องจากความบีบคั้นทางเศรษฐกิจ และ ปัญหาทางการเมืองภายในของแต่ละประเทศ ทำให้การร่วมมือภายใต้กรอบเครือรัฐเอกราช (CIS) ตั้งแต่ปี 2534 ไม่สามารถดำเนินงานให้บรรลุผลได้ หนึ่ง การลงนามในสนธิสัญญานี้ทำให้รัสเซียมี "ดินแดนสัญญา" เพิ่มขึ้น เนื่องจาก รัสเซีย สามารถควบคุมการขนส่งรถไฟผ่านแดนสายเอเชีย-ยุโรปตลอดจนสินค้าน้ำมันของตนไปยังยุโรปได้สะดวกขึ้น ล่าสุด เมื่อเดือนมกราคม 2541 ประธานาธิบดี Akayev ได้ออกแถลงการณ์ร่วมกับประธานาธิบดีของอีก 4 ประเทศเอเชียกลางเรียกร้องให้ลดการพึ่งพิงรัสเซีย และ หันมาเน้นความร่วมมือระหว่างกันทั้งทางเศรษฐกิจ และการเมืองให้มากขึ้น ในฐานะภูมิภาคที่ร่ำรวยทางพลังงาน

ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศเครือรัฐเอกราช

แม้ว่าสาธารณรัฐคีร์กีซจะร่วมลงนาม ในสนธิสัญญาว่าด้วยความร่วมมือด้านความมั่นคงของกลุ่ม CIS และทำสนธิสัญญาเพื่อการรวมตัวกันทางเศรษฐกิจ และ ตั้งคมกับรัสเซีย เบลารุส และคาซัคสถาน แต่ความร่วมมือดังกล่าวยังไม่มีความก้าวหน้ามากนัก ในขณะเดียวกัน มีการพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจ การเมือง และ ความมั่นคงกับกลุ่มประเทศเอเชียกลางอย่างใกล้ชิดมากขึ้น เนื่องจากเป็นชนชาติมุสลิมเช่นเดียวกัน โดยการเข้าร่วมกลุ่มสหภาพเศรษฐกิจเอเชียกลาง กับคาซัคสถานและอุซเบกิสถานในเดือนมกราคม 2537 และร่วมลงนามความตกลงว่าด้วยการเสริมสร้างความไว้วางใจ ทางทหารบริเวณชายแดน 5 ประเทศ (จีน รัสเซีย คีร์กีซสถาน ทาจิกิสถาน และคาซัคสถาน) เมื่อวันที่ 26 เมษายน 2539 ณ นครเซี่ยงไฮ้ โดยทุกฝ่ายจะเปิดเผยต่อกันมากขึ้นในกิจการทหารบริเวณชายแดน ซึ่งต่อมาได้พัฒนาเป็นองค์กร Shanghai Cooperation Organization

(SCO) โดยรวมอุซเบกิสถาน เข้าเป็นสมาชิกอีก 1 ประเทศ และขยายความร่วมมือออกไปหลาย ด้าน นอกเหนือจากด้านความมั่นคงและปัญหาตามชายแดนแล้ว ยังมีความร่วมมือด้านเศรษฐกิจ และประเด็นปัญหาข้ามชาติ เช่น การปราบปรามการค้าการร้าย และการปราบปรามการค้า ยาเสพติด อีกด้วย

ความสัมพันธ์กับประเทศอื่นๆ

ในปัจจุบันนี้ รัฐบาลคีร์กีซสถานหันมาเป็นมิตรกับจีนมากขึ้น โดยเฉพาะด้านการค้า โดยเริ่มมี ปริมาณการค้าระหว่างกันมากขึ้น เนื่องจากมีการพัฒนาเส้นทางคมนาคมขนส่งที่เชื่อมโยงระหว่าง กัน ในขณะเดียวกัน รัฐบาลจีนก็พยายามกดดันรัฐบาลคีร์กีซสถานเรื่องกลุ่มผู้เรียกร้องเอกราชชาว Uighur ในจังหวัดซินเจียง (Xinjiang) ส่วนความสัมพันธ์กับทาจิกิสถานนั้น รัฐบาลคีร์กีซสถานต้อง ควบคุมชายแดนที่ติดต่อกับทาจิกิสถานให้เข้มงวดขึ้น และพยายามแก้ปัญหาการค้ากับคาซัคสถาน และ อุซเบกิสถาน

ภาคเกษตรกรรม

ผลผลิตมวลรวมภายในประเทศส่วนใหญ่มาจากภาคเกษตรกรรม โดยมีสินค้าหลักคือ ฝ้าย ขนแกะ ไหม ฟาง ป่าน หนังสัตว์ เนื้อสัตว์ ข้าวสาลี ข้าวบาร์เลย์ ผัก และผลไม้ โดยมีการปลูกฝ้ายทางภาคใต้ ของประเทศ ในปี 2542 แรงงานร้อยละ 55 ทำงานในภาคเกษตรกรรม ผลผลิตภาคเกษตรกรรมของ สาธารณรัฐคีร์กีซสถานยังคงได้รับการอุดหนุนจากรัฐบาล ตั้งแต่ปี 2533 ผลผลิตทางการเกษตร ยังคงลดลงอย่างต่อเนื่อง สาเหตุมาจากการขาดแคลนปุ๋ย โดยระหว่างปี 2533-2538 ผลผลิตของ เมล็ดพันธุ์พืชลดลงถึงร้อยละ 35 และผลผลิตฝ้ายลดลงร้อยละ 18 อย่างไรก็ตาม นับแต่ปี 2539 ผลผลิตทางการเกษตรเริ่มฟื้นตัวขึ้น และ รัฐบาลคีร์กีซสถานได้คาดการณ์ว่าการเจริญเติบโตนี้จะคง เป็นไปอย่างต่อเนื่องสำหรับปีต่อไป การค้ากับต่างประเทศในด้านการค้ากับต่างประเทศ ภายหลัง มูลค่าการค้ากับต่างประเทศลดลงอย่างมากตั้งแต่ปี 2535 แต่ในปี 2537 มูลค่าการนำเข้าและส่งออก ได้กลับเพิ่มสูงขึ้นถึง 3 เท่า โดยมูลค่าการค้ากับรัสเซียกลับลดลงดังนั้นเพื่อเป็นการลดการพึ่งพิง รัสเซีย ตั้งแต่ปี 2534 รัฐบาลคีร์กีซสถานเริ่มหันมาค้าขาย และ พยายามหาตลาดใหม่ๆ นอกจาก รัสเซีย อาทิ จีน คาซัคสถาน ตุรกีและอุซเบกิสถาน โดยเน้นสินค้าอุตสาหกรรมเกษตรและ อุตสาหกรรมเบา อย่างไรก็ตามนโยบายปล่อยราคาสินค้าให้เสรีที่เริ่มเมื่อปี 2534 ได้ก่อให้เกิดมูลค่า การค้ากับประเทศอื่นเพิ่มมากขึ้น แม้ปัจจุบัน สาธารณรัฐคีร์กีซจะส่งออกพลังงานไฟฟ้า ไป จำหน่ายยังต่างประเทศได้เป็น สินค้าออกด้านพลังงานเพียงอย่างเดียว แต่โดยที่ตลาดพลังงานไฟฟ้า สำคัญของสาธารณรัฐคีร์กีซสถานคือ คาซัคสถานเองก็ยังไม่สามารถจ่ายเงินตราสกุลแข็งเป็นค่า กระแสไฟฟ้าแก่คีร์กีซสถานได้มากนัก รัฐบาลคีร์กีซสถานจึงไม่อาจหวังพึ่งสินค้าออกตัวนี้ ในการ แก้ปัญหาทางเศรษฐกิจของประเทศได้ ความหวังในระยะยาวของคีร์กีซสถาน อยู่ที่การขุดเจาะ น้ำมัน ซึ่งจากการสำรวจของสาธารณรัฐคีร์กีซสถาน และ สหรัฐฯ ได้พบแหล่งน้ำมันที่น่า สนใจ

หลายแหล่งในพื้นที่ต่างๆ ของสาธารณรัฐคีร์กีซสถาน นอกจากวัตถุโบราณเหล่านี้แล้ว สาธารณรัฐคีร์กีซสถานไม่มีทรัพยากรทางธรรมชาติอื่นที่สามารถนำมาเป็นวัตถุดิบเชิงพาณิชย์ที่สำคัญนัก

นโยบายการลงทุน

รัฐบาลคีร์กีซสถานได้ออกกฎหมายเพื่อส่งเสริมการค้าและการลงทุนในประเทศ โดยเป็นประเทศเดียวในเอเชียกลาง ที่มีกฎหมายคุ้มครองการลงทุนจากต่างประเทศ กฎหมายให้สัมปทานแก่นักลงทุนต่างชาติ กฎหมายเรื่องการโอนกิจการของรัฐให้เป็นของเอกชน และกฎหมายเกี่ยวกับระบบภาษีชุดใหม่ที่มีลักษณะเสรีมากที่สุด และกำลังจัดทำแผนการส่งออกเพื่อควบคุมดุลการชำระเงินของประเทศ อีกทั้งได้ประกาศให้บิชเคกเป็นเขตการค้าเสรีเพื่อดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศ โดยให้มีการเก็บภาษีสินค้าเข้าเพียงร้อยละ 10 และไม่มีการเก็บภาษีสำหรับสินค้าออก นักลงทุนต่างประเทศที่มาร่วมลงทุนกับคีร์กีซสถานจะได้รับการยกเว้นภาษีในช่วง 2-5 ปีแรก แต่หากเป็นการลงทุนร่วมในเขตการค้าเสรี จะได้รับการยกเว้นภาษี อย่างไรก็ตาม ปัญหาคือสาธารณรัฐคีร์กีซสถานอยู่ห่างไกลจากตลาดโลก การขนส่งสินค้ามีต้นทุนสูงทำให้ราคาสินค้าสูงตามไปด้วย และสาธารณรัฐคีร์กีซสถานยังขาดทักษะในการ packaging ดังนั้น ระบบเศรษฐกิจของสาธารณรัฐคีร์กีซสถาน จึงยังติดลบอยู่ในปัจจุบัน โดยมูลค่าการส่งออกของประเทศยังมีน้อยกว่ามูลค่าการนำเข้า สาธารณรัฐคีร์กีซสถานประสงค์จะดึงดูดนักลงทุนต่างประเทศให้เข้าไปลงทุนในด้านเหมืองแร่ ทองคำ พลังงาน อุตสาหกรรมผลิตสินค้าอาหาร สินค้าอุปโภคบริโภคต่างๆ และการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร โดยในด้านพลังงานนั้น ขณะนี้คีร์กีซสถานสามารถผลิตกระแสไฟฟ้าได้ 140 ล้านกิโลวัตต์ ต่อชั่วโมง สาธารณรัฐคีร์กีซสถานประสงค์จะส่งออกกระแสไฟฟ้าร้อยละ 10 ของจำนวนที่ผลิตได้ และ ใช้ภายในประเทศร้อยละ 90 ประเทศที่เข้ามาลงทุนทำเหมืองแร่ในสาธารณรัฐคีร์กีซสถาน ได้แก่ แคนาดา ส่วน สหรัฐฯ ฝรั่งเศสและจีน กำลังมีโครงการต่อไป

การคมนาคมขนส่ง

การคมนาคมหลักอาศัยรถไฟและรถยนต์ ผ่านจีน รัสเซีย อินเดีย และอิหร่าน โดยมีการสร้างเส้นทางรถไฟจากเอเชียกลางไปยังเมืองท่าบันดาร์ อับบาส (Bandar Abbas) ของอิหร่าน ซึ่งเป็นความร่วมมือของเหล่าประเทศสมาชิกองค์การความร่วมมือทางเศรษฐกิจ (ECO) เพื่อให้เอเชียกลางสามารถมีทางออกสู่ทะเลได้

ที่มา: กระทรวงการต่างประเทศ และ CIA: The World Fact Book

Last Updated 05/10/2552